

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beïssel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt, Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann (par M. André Bauler), Mandy Minella (par M. Guy Arendt), Lydie Polfer (par Mme Barbara Agostino) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz (par Mme Claire Delcourt), Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel (par M. Yves Cruchten), Franz Fayot, Claude Haagen,

Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori (par M. Mars Di Bartolomeo) ;

MM. Jeff Engelen (par M. Fred Keup), Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig (par Mme Alexandra Schoos) ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic (par Mme Djuna Bernard), Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

Domat si mer dann um Enn vun eiser Sëtzung ukomm. D'Chamber kënnt muer um 14.00 Auer nees zesummen.

D'Sëtzung ass opgehuewen.

(La séance publique est levée à 19.49 heures.)

53e séance

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique

M. Claude Wiseler, Président

p. 75

2. 8459 – Projet de loi portant modification de l'article L. 222-9 du Code du travail

p. 75

Rapport de la Commission du Travail : M. Charles Weiler

Discussion générale : M. Charles Weiler | M. André Bauler | M. Claude Haagen (dépôt de la motion 1) | M. Jeff Engelen | Mme Djuna Bernard | M. Marc Goergen (intervention de M. Gilles Baum) | M. Marc Baum | Mme Carole Hartmann

Prise de position du Gouvernement : M. Georges Mischo, Ministre du Travail

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8459 et dispense du second vote constitutionnel (interventions de M. Claude Haagen et M. Mars Di Bartolomeo)

Motion 1 : M. Charles Weiler | M. Marc Goergen | Mme Djuna Bernard | M. Marc Baum | M. Jeff Engelen | M. Claude Haagen

Vote sur le renvoi de la motion 1 en commission

3. 8453 – Projet de loi portant modification de l'article 439 du Code pénal

p. 80

Rapport de la Commission de la Justice : M. Charles Weiler

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8453 et dispense du second vote constitutionnel

4. 8446 – Débat d'orientation sur le financement des grands projets d'infrastructure réalisés par l'État

p. 80

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics : Mme Mandy Minella (dépôt de la motion 1)

Débat : M. Emile Eicher | M. Yves Cruchten (dépôt de la motion 2) (interventions de M. Mars Di Bartolomeo) | M. Jeff Engelen (dépôt de la motion 3) | M. Meris Sehovic | M. Marc Goergen

Prise de position du Gouvernement : Mme Yuriko Backes, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics

Vote sur la motion 1 (adoptée)

Motion 2 : Mme Corinne Cahen | M. Emile Eicher | M. Meris Sehovic | M. David Wagner (intervention de M. Meris Sehovic) | M. Marc Goergen | M. Jeff Engelen | M. Yves Cruchten

Vote sur le renvoi de la motion 2 en commission (adopté)

Motion 3 : Mme Corinne Cahen | M. Meris Sehovic | M. Emile Eicher | M. Jeff Engelen

Vote sur la motion 3 (rejetée)

5. Heure d'actualité de la sensibilité politique déi gréng au sujet de l'extension du réseau de tramway prévu dans le plan national de mobilité

p. 89

Exposé : M. Meris Sehovic (dépôt des motions 1 et 2)

Débat : M. Maurice Bauer (interventions de M. Meris Sehovic) | M. Patrick Goldschmidt | Mme Francine Closener | M. Tom Weidig | M. Marc Goergen | M. David Wagner

Prise de position du Gouvernement : Mme Yuriko Backes, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | M. Marc Baum (parole après ministre) | Mme la Ministre Yuriko Backes | M. Marc Goergen (parole après ministre) | Mme la Ministre Yuriko Backes

Motion 1 : M. Patrick Goldschmidt | M. Tom Weidig | Mme Francine Closener | M. Meris Sehovic

Vote sur la motion 1 (rejetée)

Motion 2 : M. Patrick Goldschmidt | M. Tom Weidig | Mme Francine Closener | M. Meris Sehovic (intervention de M. Fred Keup) | M. Patrick Goldschmidt | M. Meris Sehovic

Vote sur la motion 2 (rejetée)

Présidence : M. Claude Wiseler, Président

Au banc du Gouvernement : Mme Yuriko Backes, M. Georges Mischo, Mme Elisabeth Margue, Ministres

(La séance publique est ouverte à 14.00 heures.)

1. Ouverture de la séance publique

M. Claude Wiseler, Président | Ech maachen d'Sëtzung op.

2. 8459 – Projet de loi portant modification de l'article L. 222-9 du Code du travail

Mir fänken d'Sëtzung vun de Mëtteg mam Projet de loi 8459 iwwert de Mindestloun un. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht an deemno follgendermoossen opgedeelt: 10 Minutte fir de Rapporteur, 5

Minutte fir jiddwer Fraktioun a Sensibilitéit, 10 Minutte fir d'Regierung. An et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Charel Weiler, den Här André Bauler, den Här Claude Haagen, den Här Jeff Engelen, d'Madamm Djuna Bernard, den Här Marc Goergen an den Här Marc Baum. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Charel Weiler. Här Weiler, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission du Travail

M. Charles Weiler (CSV), rapporteur | Merci, Här President. Léif alleguer, mir stëmmen haut iwwer e ganz wichtege Gesetzesprojet of, besonnesch wichteg fir all déi Leit mat engem niddregen Akommes: Et geet ëm d'Erhéijung vum soziale Mindestloun. Am Aklang mam Artikel L. 222-2 vum Code du travail gëtt

de soziale Mindestloun via Gesetz festgeluecht. Dee selwechten Artikel verflucht d'Regierung, all zwee Joer e Rapport iwwert d'Lounentwécklung an d'Entwécklung vun der allgemenger ekonomescher Lag hei am Land ze maachen an der Chamber dee virzeleeën.

D'Regierung kann doropshin, wa si et fir néideg empfennt, eng Upassung vum Mindestloun via Projet de loi proposéieren, wat dann och dëst Joer esou gemaach ginn ass. D'Finalitéit vum virleiende Gesetzesprojet ass, de Mindestloun un d'Entwécklung vum Duerchschnittsgehalt aus de Joren 2022 an 2023 unzepassen. D'Berechnung vun der Entwécklung vum Salaire huet erginn, dass dëse während der genannter Period ëm 2,6 % geklommen ass, an dowéinst proposéiert d'Regierung, dann och de Mindestloun ëm 2,6 % ze héijen.

Wat bedeit dat elo konkreet? De Mindestloun fir net qualifizéiert Aarbechter geet vun 2.570,93 Euro op 2.637,79 Euro erop, wat enger Erhéijung pro Mount vu 66,86 Euro entsprécht. De Mindestloun fir qualifizéiert Aarbechter geet vun 3.085,11 Euro op 3.165,35 Euro erop, also eng Erhéijung pro Mount vun 80,24 Euro. Dës Erhéijung gëllt fir eng ronn 70.600 Salariéen, déi um oder no beim soziale Mindestloun leien, eng dach impressionnant Zuel. Dës Upassung vum Mindestloun soll dann den 1. Januar vum nächste Joer a Kraaft trieden.

De Projet de loi gouf de 15. November 2024 vum Aarbechtsminister an der Chamber ofginn a gouf den 28. November un d'Aarbechtskommissioun verwisen. D'Kommissioun huet de Projet de loi während hirer Reunioun vum 27. November 2024 analyséiert. An an där Reunioun gouf ech och als Rapporteur vum Projet designéiert. An der Reunioun vum 11. Dezember goufen d'Avisen vum Staatsrot a vun de Beruffskummeren analyséiert an de Rapport gouf guttgeheescht.

Wat elo d'Avisen ugeet: De Staatsrot huet säin Avis den 10. Dezember ofginn. De Staatsrot hat näischt um Fong auszesetzen an huet säi Feu vert ginn.

Den Avis vun der Chambre des Salariés ass vum 3. Dezember. D'Chamber huet hiren Accord ginn, sech awer och kritesch ausgedréckt, wat d'Frequenz vun der Upassung vum Mindestloun ugeet an dass d'Upassung net héich genuch ausfale géif. Dat sinn u sech Kriticken, déi net ganz nei sinn, déi an der Vergaangenheet am Kader vu fréieren Upassungen och scho formuléiert gi sinn.

Den Avis vun der Chambre des Fonctionnaires et Employés publics ass vum 6. Dezember. D'Decisioun vun der Regierung, den net qualifizéierte Mindestloun ab dem 1. Januar 2025 steierfräi ze maachen, gëtt begréisst. Si äusseren änlech Kriticken, déi och d'Chambre des Salariés formuléiert huet.

Wat elo weider Detailer vun den Avisen ubelaangt, verweisen ech op mäi schrëftleche Rapport.

Sou vill zum Rapport vum Projet de loi. Ech kommen, wann Der erlaabt, Här President, dann och direkt op de politeschen Deel als mandatéierte Spriecher vu menger Fraktioun.

Discussion générale

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, d'Erhéijung vum Mindestloun ass e Sujet, dee vill Leit hei am Land, mee awer och doriwwer eraus, concernéiert an och interesséiert. De Minister Roth huet eis gësch gesot, dass de Berechnungen no de Mindestlounempfänger ab dem 1. Januar 2025 77 Euro netto de Mount méi am Portmonni huet. Dat läit net nëmmen un där Erhéijung, iwwert déi mer haut hei ofstëmmen, mee natierlech och um Entlaaschtungspak, dee mer gëschter gestëmmt hunn.

77 Euro klénkt elo net no terribel vill. Fir déi eng ass et eng Tankfëllung, fir déi aner ass et eng Pizza mat der Famill. Mee wann een dat Ganzt op ee Joer kuckt, sinn et iwwer 900 Euro méi Cash an der Täsch, iwwer 900 Euro méi am Portmonni. Dat ass eng Erhéijung, déi all Mensch mat engem niddrege Salaire direkt wäert spieren. Et ass keng abstrakt Zuel um Pabeier, mee eng konkreet Ënnerstëtzung am Alldag.

D'Liewen zu Lëtzebuerg ass deier, et gëtt ëmmer méi deier an d'Liewenskäschte klamme bestänneg. An dës Deierrecht kréie mer allegueren ze spieren. Mee se treëft virun allem déi Mënsche besonnesch haart, déi e bescheident Akommes hunn.

Mir als Fraktioun begrëssen, dass d'Regierung deene Leit, deenen et manner gutt geet, duerch eng Rei Mesüreen eng verschäerften Opmierksamkeet schenkt.

Déi reegelméisseg Upassung vum Mindestloun ass nëmmen ee vun de Bausteng vum dëser Opmierksamkeet, ass also eng Fro vu Gerechtegkeet, Gerechtegkeet vis-à-vis vun deenen, déi sech méi wéi vill anerer mussen ustrengen, fir um Enn vum Mount d'Enner beieneen ze kréien.

An ech hoffen, dass d'Zäiten definitiv eriwwe sinn, wou a verschiddenen Avisen argumentéiert ginn ass, dass d'Adaptatioun vum Mindestloun kenger Obligation légale géif entsprechen a wou op d'mannst tëscht den Zeile suggeréiert gouf, dass et sech ëm e Kaddo vun der Politik un d'Bezéier vum Mindestloun géif handelen. Et war dat eng Iwwerhiefléckheet vis-à-vis vun deenen, déi dacks als „déi kleng Leit“ bezeechent ginn.

Ech hu virdru vu Gerechtegkeet geschwat, an et ass nëmme gerecht, dass de Loun vun deene Mënschen, déi fir de Mindestloun schaffen an déi quasi keng Aussicht op méi eng héich Pai hunn, un déi allgemeng Lounentwécklung ugepasst gëtt.

Eis Fraktioun begréisst och, well et zu méi Gerechtegkeet féiert, dass de soziale Mindestloun begleet gëtt vun enger ganzer Panoplie vun Aiden a Moossnamen, déi vun der Regierung geholl gi sinn, wéi beispillsweis d'Wunnengshëllef, d'Subvention loyer, d'Verdräifachung vun den Energiepreisen oder nach d'Erhéijung vun der Allocation de vie chère, déi hëllef, d'Liewe vum ënneschten Deel vun der Wuelstandsleeder ze verbessern.

Och wann et bei dësem Gesetz elo ëm de Mindestloun geet, wëll ech awer och betounen, dass eis Pensionnairen net vergiess sinn: D'Pensiounen zu Lëtzebuerg gi jo reegelméisseg erhéicht, fir der Lounentwécklung Rechnung ze droen, an déi Upassung wäert och op den 1. Januar 2025 a Kraaft trieden. Ech denken, dass mer allegueren heibannen eise Pensionnairen, déi dacks e Liewe laang haart a schwéier geschafft hunn, déi periodesch Verbesserung vun hire Pensiounen vun Härze gënnen.

Parallèle ginn och de REVIS an de Revenu pour personnes gravement handicapées op den 1. Januar 2025 gehéicht, wat och absolutt ze begrëssen ass.

Här President, eng Gesellschaft, déi der sozialer Kohäsioun net genuch Opmierksamkeet schenkt, déi dës Kohäsioun net flegt a se zerbréckele léisst, dat ass eng Gesellschaft, déi op engem geféierleche Wee ass. Mir gesinn dat an Amerika, mir gesinn dat an den Nopeschlänner hei an Europa. An engem solidareschen Gesellschaft moosst sech dorunner, wéi se mat deene Schwächsten ëmgeet. An eist gemeinsaam Zil muss et sinn, dat klengt Wuert „Gerechtegkeet“ ganz grouss ze schreiwen.

Dat gesot, ginn ech selbstverständlech den Accord vu menger Fraktioun an ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Weiler, och fir Äre schrëftlechen a fir Äre mëndleche Rapport. An den éischten ageschriwwene Riedner ass den Här André Bauler. Här Bauler.

M. André Bauler (DP) | Merci, Här President, fir d'Wuert. Ech géif dem Rapporteur, dem honorabele Charel Weiler, felicitéiere fir säi mëndleche Rapport, och dee schrëftlechen natierlech, den exhaustive Rapport, deen dëse Projet och a säi Kontext gesat huet.

Dës Regierung steet natierlech och wéi déi virdru zum Prinzip, dass een de Mindestloun reegelméisseg un d'Lounentwécklung hei am Land muss upassen. Eise fréiere Kolleeg, de fréieren Deputéierten, den honorabelen Alexandre Krieps, den Dr. Krieps, huet ëmmer gesot, dass de Mindestloun de

Kollektivvertrag ass vun deene Leit, déi net ënner e Kollektivvertrag falen.

Plusieurs voix | Très bien!

(Hilarité)

M. André Bauler (DP) | Mir begrëssen also als Demokratesch Partei, dass ee mat dësem Projet deene Leit effektiv, déi musse kucken, um Enn vum Joer d'Enner zesummenzekeréien, hei reegelméisseg entgéintkënn. Mir hunn och gëschter hei eng Mesür gestëmmt, wou mer den net qualifizéierte soziale Mindestloun steierbefreit hunn. An domat, mengen ech, hu mer och weider dozou bäigedroen, dass et zu enger Entlaaschtung vun deene betraffene Leit féiert an zu enger Stärkung vun hirem Pouvoir d'achat.

Dat gesot, merci fir Äre Opmierksamkeet, dem Rapporteur nach eemol meng Felicitatiounen. An da géif ech mech setzen ...

(Hilarité)

... a géif och soen, dass ech den Accord vu menger Fraktioun géif ginn.

(Hilarité)

M. Claude Wiseler, Président | Ma voilà. Villmools merci, Här Bauler. An dann ass d'Wuert fir den Här Claude Haagen. Här Haagen.

M. Claude Haagen (LSAP) | Merci, Här President. Kolleeginnen a Kolleegen, mir stëmmen haut e Projet de loi, deen d'Upassung vum Mindestloun un den Salaire moyen virgesäit – eppes, wat mer natierlech begrëssen –, fir eeben eng reell Verbesserung, an dat steet am Rapport, fir dass fir iwwer 70.000 Leit hir Liewensqualitéit, hir Liewensëmstänn kënnen nogebessert ginn. Dat ass, wéi gesot, scho begrëssenswert an dofir wäerte mir dëse Projet de loi natierlech och matdroen.

De Mechanismus, dee virgesäit, dass all zwee Joer déi Upassung un d'Lounentwécklung gemaach gëtt, ass also ganz wichteg. Mir hu bei de Pensiounen, de Rapporteur ass drop agaang, déi Upassung all Joer. Hei hu mer se all zwee Joer, wou dann eeben d'Lounentwécklung gekuckt gëtt an déi Upassung vum Mindestloun gemaach gëtt, wat souwuel den onqualifizéierte Mindestloun betrëfft, wat natierlech duerno fir iwwer 20 % och de qualifizéierte Mindestloun betrëfft. Dat ass also wichteg, och fir d'sozial Gerechtegkeet an eise Land ze garantéieren.

Ech wëll kuerz op d'Avisen agoen, souwuel vun der Staatsbeamtekummer wéi och vun der Chambre des Salariés. Do ass och monéiert ginn, notament wat d'Ausbildung vun deene Jugendlechen ubelaangt, déi tëscht 15 a 17 Joer hunn an och déi tëscht 17 an 18 Joer hunn, notament och bei der Handwierksausbildung, dass déi verschidden Tauxen do – 75 % an 80 % – och net méi duerginn, dass een och do soll eng Upassung virgesinn. Wat natierlech och een zousätzleche finanziellen Ureiz schafft, fir dass déi Jugendlech och an déi Ausbildung ginn.

Dat selwecht betrëfft iwwerens och d'Militär, wou Leit, déi sech an dem Militärdéngscht engagéieren, nach ëmmer ënnert dem Mindestloun leien. Och do ënnerstëtze mir, wann esou Upassungen kommen, well et fir eis wichteg ass, dass een déi Ausbildung momentan soll favoriséieren.

Eis Meenung ass, dass deen aktuelle Mechanismus awer am Fong richtig gutt ass, ze begrëssen ass, an awer net méi duergeet. Mir haten an eise nationale Walprogramm d'Upassung vum Mindestloun mat 100 Euro. A mir haten och eng Motioun hei an der Chamber agereecht, fir déi Augmentatioun vun 100 Euro ze maachen, wat de Mindestloun ugeet – dat

huet elo näischt hei mat deenen Upassungen ze dinn, mat deem Mechanismus ze dinn, fir de Mindestloun an d'Luucht ze setzen –, déi Motioun ass vun CSV/DP verworfen ginn.

Wann een awer déi europäesch Mindestloundirektiv kuckt an et kuckt een déi verschidde Krittären, déi mer och an der Kommissioun schonn ugeschwat hunn, notament wann een an där Direktiv de Brutto-Mediansalaire mat 50 % kuckt an de Brutto-Duerchschnittssalaire mat ronn 60 % kuckt, fir déi Upassung ze maachen, da si mer mat deem Mechanismus hei nach ëmmer dervun ewech. Dat heescht, do feelen nach – an ech hu mer dat opgeschriwwen hei – ronn 526 Euro beim Brutto-Duerchschnittssalaire an 269 Euro beim Brutto-Medianloun.

Och do musse mer, wa mer deene Recommandatiounen wëllen nokommen, dat héijen. Dat betrëfft natierlech eng substantziell Erhéijung vum Mindestloun, déi absolut noutwendeg ass. An dat ass dat, wat mir als Partei och virgesinn haten an eisem Walprogramm, mat deenen 100 Euro.

Eng weider Verbesserung kéint doduerch erreecht ginn, datt een déi Evaluatioun vum deem Mechanismus net all zwee Joer mécht, mee annuellement mécht, fir déi Upassung un d'Lountentwécklung ze maachen – esou, iwwregens, wéi mer d'Upassung och bei de Pensioune maachen. Dat wier jo also dann ee kohärent System, dee mer kéinten och do féieren, fir datt eeben déi Salariesentwécklung, déi mer hunn, an déi Upassung net all zwee Joer gekuckt gëtt an deem Mechanismus, mee all Joer.

An deem Sënn wëll ech och eng Motioun deposéieren, fir eeben esou eng Upassung ze maachen, datt déi net méi all zwee Joer, mee all Joer kënt – wann néideg iwwer ee Projet de loi. Dat dierft jo keng grouss Aarbecht sinn. Do brauche mer just e puer Zuelen ze änneren, notament „zwee Joer“ an „ee Joer“ ëmzeänneren, an dann ass et scho bal geden. Et ass also relativ einfach, wat d'legislativ Aarbecht ugeet.

Motion 1

La Chambre des Députés,

– vu que le paragraphe 1er de l'article L. 222-2 du Code du travail stipule que le niveau du salaire social minimum est fixé par la loi ;

– vu que le paragraphe 2 de l'article L. 222-2 du Code du travail oblige le Gouvernement à soumettre à la Chambre des Députés, tous les deux ans, un rapport sur l'évolution des conditions économiques générales et des revenus, accompagné, le cas échéant, d'un projet de loi portant relèvement du niveau du salaire social minimum ;

– considérant qu'un raccourcissement du rythme d'évaluation, des conditions économiques générales et des revenus et, le cas échéant, de l'adaptation du salaire social minimum de deux à un an, pourrait conduire à une réduction du retard d'ajustement du salaire social minimum et que cela serait dans l'intérêt d'une plus grande cohérence avec le réajustement des pensions,

invite le Gouvernement

– à réduire le rythme d'évaluation des conditions économiques générales et des revenus de deux à un an et de soumettre, le cas échéant, un projet de loi portant relèvement du niveau du salaire social minimum, à partir de 2025.

(s.) Claude Haagen.

Wannechgelift, Här President.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Haagen.

M. Claude Haagen (LSAP) | Duerfir soen ech Iech Merci fir d'Nolauschtenen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Haagen. An dann ass d'Wuert fir den Här Jeff Engelen. Här Engelen.

M. Jeff Engelen (ADR) | Merci, Här President. Léif Kolleginnen a Kollegen, fir unzefänken, dem Här Charles Weiler en härezeleche Merci fir dese Rapport, schréiflech wéi och mündlech. Et ass viles gesot ginn, ech mengen, do brauch ech elo net méi op all Detail anzegoen. Mee et muss een awer och wëssen: Trotz der Erhéijung vum deenen zwee Mindestléin riskéiere mer awer nach, datt d'Aarmutsgrenz ëmmer méi grouss gëtt. Mir schwätze jo periodesch hei an der Chamber driwwer, awer mir mussen do eng Kéier Neel mat Käpp maachen! Mir mussen eis Gedanke maachen, wéi mer hei dergéintsteieren.

D'Liewenskäschte ginn an d'Luucht. An ech denken do un: de Waasserpräis, Ofwaasser, Offalltaxen, Stroumpräis, a vum Logement net ze schwätzen. An den Här Charles Weiler huet elo geschwat vum deem, wat an d'Luucht geet, wat se elo méi kréien – ech mengen, dat geet emol net duer, mat deenen Taxen, déi d'Gemenge mussen erhiewen, datt dat en Ausgläich ass fir déi eenzel Stéit.

Ech mengen, mir mussen eis Gedanke maachen iwwer e vereinfachte System. D'Bürokratie musse mer ofbauen a vereinfachen. Ech ka mech erënneren, virun enger rezenter Zäit huet den Här Max Hahn eng Kéier um RTL geschwat, an do huet e gesot: „Et ass en horrende Prozentsatz u Leit, déi déi Hëllef net bezéien, déi se zegutt hunn.“ Doriwwer musse mer eis Gedanke maachen, wéi mer deem kënnen entgéintgoen, an ob et eleng geden ass mat enger Prozedurvereinfachung.

Mee op alle Fall: Et sinn och nach déi Leit, déi am Fong geholl net direkt ëmmer Accès op e Computer hunn, déi och net ëmmer d'Gesetzter am Detail kenne bis an dee leschte Wénkel. An da musse se jo och nach wëssen, wéini wat fir eng Hëllef muss ugefrot ginn a wou. An, ech mengen, do gëtt et héich Zäit, datt mer do vereinfachen, datt mer déi Leit vum ënnen aus där Stuf vum der Aarmutsgrenz erauskréien.

Selbstverständlech stëmme mir dëst Gesetz. An ech géif Iech Merci soe fir d'Nolauschtenen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Engelen. An dann ass d'Wuert fir d'Madamm Djuna Bernard.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Merci, Här President. Léif Kolleginnen a Kollegen, mir als Gréng begreissen natierlech, dass de Mindestloun adaptéiert gëtt. Beim onqualifizéierte Mindestloun – dee meeschtens un déi Leit ausbezuelet gëtt, déi déi Aarbecht maachen, fir déi déi eng sech ze schued sinn a wou déi aner mol net realiséieren, dass dës Aarbechten ufalen – bedeit dat 66,86 Euro brutto méi.

Mee loosst eis emol kucken, wéi dee Mindestloun u sech ausgesäit! Mat dëser Ännerung haut klëmmt dann den onqualifizéierte Mindestloun op 2.637 Euro. Mat deene Sue muss sech eng Persoun en Daach iwwert dem Kapp leeschten, hiert Iesse fir all Dag kafen, sëllech Rechnunge bezuelen, an, an, an ... An nodeems een alles bezuelt huet, wat een esou fir se iwwerliewe brauch, kuckt een och nach no sech selwer an nom Liewen – mir si jo Mënschen, a keng Roboter.

Et brauch een e soziaalt Liewen. An zum Liewen an der Dignitéit gehéieren d'gesellschaftlech Participatioun, d'medezinnesch Soenen, de Bien-être och derzou. Mat deenen 2,6 % méi kritt ee wuel kaum alles bezuelt, wat zu deem Standard hei gehéiert.

D'Erhéijung erlaabt et de Beneficiairen, e bësselche besser iwwert d'Ronnen ze kommen, eventuell fir

Chrëschttag engem Mënsch e klengt Laachen an d'Gesicht ze zauberen, sech e puer nei Schung kënnen ze leeschten, méi gesond oder méi héichwäerteg Liewensmëttel kënnen ze kafen.

Här President, d'Chambre des Salariés weist an hirem Avis drop hin, dass d'Gesetz net op enger Zweejoresbasis misst applizéiert ginn, mee eemol d'Joer – an de Kolleg Claude Haagen ass schonn dorobber agaan – fir esou méi reegelméisseg de Besoin vum de Mindestlounempfänger ugepasst ze ginn.

Ofgesi vum dëser Reegelméissegkeet vum den Upassungen, wëll ech awer och op d'Zomm vum Mindestloun agoen. Den onqualifizéierte Mindestloun, deem ass u sech als niddregst Grenz agefouert ginn. Eng Grenz, déi e Standard festleeë soll. Konform mat der Mindestloun-Direktiv si mer awer nach net; dofir musse mer un d'Medianakkomes erukommen.

Mir si frou, dass mer eis an der Kommissioun eens waren, dass mer eis dësem Defi an enger kommander Sëtzung wäerte méi intensiv widmen. Doriwwer eraus ass et fir eis als Gréng wichteg, de Rapport zur Realitéit hei am techneschen Zuelendchungel net ze verléieren. De Budget de référence ass an deem Sënn e gudden Outil, dee jee no Liewenssituatioun – vum Senior iwwert d'Kanner iwwer verschidde Familljekompositiounen eraus – rechent, wéi vill ee brauch, fir e würdevollt Liewen ze féieren.

Mir fuerderen, kohärent mat eisem Walprogramm, dass de Mindestloun direkt un de Budget de référence gekoppelt gëtt. Och dës Reflexiounen wëlle mer konstruktiv an déi kommand Aarbechtssëtzunge mat erabrénge.

Mir Gréng ënnerstëtzen dëst Gesetz an hoffen op weider Verbesserung fir déi Leit, déi zu haarden Auerzäiten oft a schwierigen Ëmfelder hir Aarbecht maachen, ganz oft dofir, dass mir iessen an drénke kënnen, eis Kommissiounen maache kënnen an eis Gesellschaft fonctionéiert.

Ech soen Iech Merci.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Bernard. Här Marc Goergen, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Also, och mir stëmmen natierlech mat, och wann déi 2,6 % ... Oft wann een am Ausland ass an et zielt een e bëssen, wat de Mindestloun zu Lëtzebuerg ass, da maachen déi meescht Leit esou grouss Aen. A wann een dann awer zielt, wat d'Liewenskäschten zu Lëtzebuerg sinn a wat een alles mat deem bescheedene Mindestloun bezuele muss, da ginn d'Aen ëmmer méi kleng a se fänken op eemol u mat kräischen.

Well de Mindestloun hei zu Lëtzebuerg geet nun emol net duer, fir ze liewen oder ze iwwerliewen. Dat gesi mer och am Office social, wou reegelméisseg Dossiere rakomme vu Leit, déi all Moien opstinn, déi all Moien hiren Deel zur Gesellschaft bäidroen, awer mam Mindestloun einfach net iwwert d'Ronne kommen. An dat ass net, well si sech iergendwelleche Luxus oder iergenddeppes Spezielles géifen niwelaanscht leeschten. Nee, dat si ganz normal Taxen, dat si ganz normal Liewenskäschten, Liewensmëttel, all Méigleches, an natierlech de Logement, deem dervuleeft.

Mee dat heiten ass jo eigentlech ... Déi puer Euro, déi d'Leit elo bäikréien um Mindestloun, kréie se jo eigentlech mat all deem, wat schonn ugekënnegt ass den 1. Januar u Präishaussen, erëm direkt ewechgeholl! Well dës Regierung huet jo e Belaschtungspak an der Energie decidéiert, soudass d'Leit ab dem 1. Januar ... An dat si jo nun emol déi Leit meeschtens mam Mindestloun, well déi kënnen sech

net déi energieatesch Renovéierung leeschten, déi kënne sech et net leeschten opzerüsten, fir Energie ze spueren. Et wäerten déi sinn, déi déi kleng Hausse hei – dat geet emol net duer – ganz op d'Energie mussen bezuelen, well dës Regierung net de Courage hat, fir déi Hëllef weiderzeféieren.

Ech wëll awer dann och soen: D'Ausso vun der DP huet mech awer e bësse schockéiert, dass dat de Kollektivvertrag wär vun de kleng Leit a vun ... Also sorry, Dir kënnt net soen, de Mindestloun wär e Kollektivvertrag. Dat ass a menger Opfaassung ...

(Interruption)

... de Minimum, deen een enger Persoun zougesteet, dee vill ze vill déif ass. An da kommt Dir heihin an Dir sot: „Dat ass wéi e Kollektivvertrag“, an Dir feiert dat quasi.

(Interruption)

Et ass de Minimum, deen Der de Leit zougestitt!

(Interruptions)

An ech mengen, dat dote léisst och blécken, wat Är Positioun ass géigeniwwer dem Mindestloun. Well de Mindestloun hei am Land geet bei Wäitem net duer. A wann ech mech richteg erënneren, hutt Dir zéng Joer eng Regierung gefouert, an et geet nach ëmmer net duer. A wann Der haut hei sot, dat wär de Kollektivvertrag, da verstinn ech och, firwat en net duergeet.

Merci.

M. Gilles Baum (DP) | Mir hunn eng Regierung gefouert, Dir kënnt emol keng Partei féieren.

(Hilarité)

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Goergen. Dann ass d'Wuert fir den Här Baum. Här Baum, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Baum (déi Lénk) | Här President, ech hunn elo deenen eenzelne Leit nogelauschert an, wësst Der, ech hunn awer e kleng Problem domadder, datt mer esou schwätzen iwwer aner Leit. Sou!

(Interruption)

70.000 Leit, déi näischt mat eis ze dinn hunn, déi net an eiser Akkommeskategorie sinn, deene gi mer eppes, deenen „zaubere mer e Laachen op d'Gesicht“ – wéi wa mir déi wieren, déi eng grouss Charitéit hei an d'Welt géife bréngen!

Dat, wat hei geschitt, ass näischt anescht wéi e Mechanismus, deen et zënter Joerzéngten zu Lëtzebuerg gëtt, fir ee Prinzip oprechtzuerhalen, nämlech: datt e Mënsch, dee schafft, duerch d'Friichte vu senger Aarbecht éierbar liewe kann! Net méi an net manner!

M. David Wagner (déi Lénk) | Très bien!

M. Marc Baum (déi Lénk) | An ech wëll och drop agoen, datt virun den honorabelen Alexandre Krieps zitëiert ginn ass, deen eppes ganz Richteges gesot huet. Ech wëll awer och dorunner erënneren, datt et am Joer 2021 d'Demokratesch Partei war, déi ugefaangen huet, genau deen dote Mechanismus a Fro ze stellen an déi dee wollt u Konditiounen bannen! An et waren zwee CSV-Deputéiert – dee Moment Oppositionsdeputéiert –, de Michel Wolter an den deemolege Fraktiounscheff Gilles Roth, déi heftegst dogéint argumentéiert hunn.

Ech mengen: Dat ass nach ëmmer richteg! An ech felicitéieren och dem Charles Weiler fir seng Interventioun, wou en hei geschwat huet iwwer Gerechtegkeet. Well dorëms geet et!

Une voix | Très bien!

M. Marc Baum (déi Lénk) | D'Fro ass just: Schafe mer heimadder Gerechtegkeet? Gi mer deem

Prinzip gerecht, datt e Mënsch, dee säi Liewe laang schafft, dee 40 Stonne schafft, vu senger Aarbecht éierbar liewe kann? An do ass d'Äntwert – och mat dëser Erhéijung, déi néideg an noutwendeg ass –: Nee, dat maache mer nach ëmmer net! Well nach ëmmer, och mat där 2,6%eger Héijung, läit de Wäert vum onqualifizéierte Mindestloun, wann e Mënsch 40 Stonne schafft, geet, ënner allen internationalen an nationale Referenzwäerter.

An dat féiert dozou, datt mir Lëtzebuurger dat Land sinn, wou den Aarmutsrisiko bei Leit, déi schaffen, am héchsten a ganz Europa ass: 14,7 % – also bal 15 % vun alle Salariéen, déi schaffen – sinn dem Aarmutsrisiko ausgesat! Dat zweet Land an där Negativtabell, dat ass Bulgarie mat 12 %. D'Moyenne an Europa ass bei 6,7 %. Bei eisen Noperen Däitschland a Frankräich: 6 %. An der Belsch: 4 %.

Dat heescht, deen Undeel ... 70.000 Leit, déi hei zu Lëtzebuerg schaffen, kréien net de gerechten Undeel um geschafene Räichtum hei am Land, deen hinnen eigentlech doduerch, datt si zu deem Räichtum bäidroen, zoustee! Dat mussen mer änneren!

An zu där Erkenntnis ass och d'Europäesch Kommissioun komm, a se huet eng europäesch Mindestloun-Direktiv ofstëmme gelooss, déi en vigueur ass an där och Lëtzebuerg sech muss upassen a fir déi et legislativ Verännerunge virhuele muss. D'Zil ass et, adequat – esou gëtt et genannt: „adequat“ – Léin festzeleeën. A si ginn do verschidde Beispiller, wéi dat ka geschéien: iwwer 60 % vum Medianloun oder 50 % vum Mindestloun oder no Referenzwäerter, déi mer zu Lëtzebuerg hunn, zum Beispill vum Statec.

Den Aarbechtsminister huet bis elo ëmmer gesot: „Nee, nee, nee, mir brauchen näischt ze änneren. Zu Lëtzebuerg hu mer kee Problem domadder, dat ass alles an der Rei. Mir hunn zwar den héchsten Taux vu Working Poor, mee dat mécht näischt. Et ass alles an der Rei. Tiptopp. Rien à voir, passez!“

(Interruption)

Lo seet awer souguer de Staatsrot – dee lo awer wierklech net am Verdacht steet, eng lénsradikal Organisatioun ze sinn, gell? –, ...

(Hilarité)

Une voix | O!

(Brouhaha)

M. Marc Baum (déi Lénk) | ... datt dat doten esou net geet. An e weist drop hin, datt en eventuell d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel net gëtt weinst Défaut de transposition vun der Direktiv. Dat seet de Staatsrot.

Also, ech mengen, datt mer ganz dringend iwwert déi dote Mindestloun-Direktiv, iwwert dat Gesetz mussen diskutéieren an eis ambitionéiert Richtlinne mussen ginn, fir Aarmut, an Aarmut op der Aarbecht, ze bekämpfen an de Wäert vun der Aarbecht hei zu Lëtzebuerg erëm staark ze maachen!

Duerfir mengen ech och, datt et wichteg ass, datt mer – an ech sinn do ganz beim Här Haagen – mussen kucken, op e Wee ze kommen, datt déi Erhéijung vum Mindestloun un d'Entwécklung vun de Realléin net all zwee Joer geschitt, mee all Joer. Dat ass ee klengt bescheiden Element dovunner, mee et ass awer en Element dovunner.

An ech sinn och ganz bei der Salariatskummer an, ech mengen, och am Sënn vun der Direktiv, datt mer déi diskriminatoirech Reegelunge mussen ofschafen, datt Leit, déi 16 oder 17 Joer hunn an déi selwecht Aarbecht maachen, wéi wa se 18 Joer hätten, awer manner Suen zegutt hunn. Och dat mussen mer ofschafen. Dat ass en Anachronismus. An dat si just zwee kleng Elementer dovunner.

Dëst gesot, wäerte mir natierlech dëst Gesetz hei mat ënnerstëtzen, sou wéi dat och déi lescht 20, 30 Joer an der Sozialgeschicht vun eisem Land richteg war.

Merci.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Baum. Dann hunn ech nach eng Wuertmeldung. Madamm Hartmann.

Mme Carole Hartmann (DP) | Merci, Här President. Ech wollt nach kuerz reagéieren op dat, wat den Här Baum gesot hutt. Et ass richteg, wat Der gesot hutt: 2021 hate mer eng Diskussioun gefouert am Kader vun där heiter Diskussioun iwwert de Relèvement op Basis vun deem Rapport vun dem Mindestloun.

Ech wëll awer soen, dass mer 2021 an engem ganz spezifische Kontext waren, nämlech am Kontext vun enger Pandemie, wou souwuel d'Leit alleguerten, d'Salariéen, mee awer och d'Patronen ënnert der Situatioun gelidden hunn. Et war ganz wéineg Aarbecht an et war och fir ganz vill Patronen iwwerhaupt kee Revenu do. An ech denken do virun allem un déi kleng Patronen, Handwerksbetrieber, déi vun haut op muer och deelweis iwwerhaupt kee Revenu méi haten, an et ass an deem Kontext, an net am globale Kontext, par rapport zu där Adaptatioun, déi hei all zwee Joer envisagéiert gëtt an da kann decidéiert ginn, wou mer als Demokratesch Partei ugereegt hunn, effektiv hei driwwer ze diskutéieren.

A wat ass an der Konsequenz och geschitt aus där Diskussioun? Mir hunn 2021, fir och deenen entgéintzekommen, deenen déi Erhéijung an dem Kontext vun der Pandemie wéigedoen huet, eng Kompenséierung geschafft, fir an enger gewëssener Zäit déi Erhéijung vun dem Mindestloun un d'Patronen ze kompenséieren, soudass d'Erhéijung vum Mindestloun fir eng gewëssen Zäit neutraliséiert ginn ass. Dat heescht, dat, wat mer am Fong als Demokratesch Partei dee Moment och gesot hunn, deem ass och Rechnung gedroe ginn, andeems hei och majoritär déi Kompensatioun do gestëmmt ginn ass.

D'Demokratesch Partei huet awer net an deem Kader de Mechanismus vun där Upassung hei op Basis vun där Evaluatioun, déi gemaach ginn ass, a Fro gestallt. A mir stinn als Demokratesch Partei och zu där Upassung, wéi se hei gesetzlech virgesinn ass.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Hartmann. Domat hätt dann dee leschten ageschriwwene Riedner elo geschwat.

An dann ass et un der Regierung, fir d'Wuert ze kréien. Här Minister.

Prise de position du Gouvernement

M. Georges Mischo, Ministre du Travail | Merci, Här President. Merci dem Rapporteur, dem Charel Weiler, fir säi schrëftlechen an och mündleche Rapport. An och merci der Kommissioun fir hir Flexibilität, dass mer deen dote Projet de loi nach virum 1. Januar natierlech duerchréien. Dat ass nämlech ganz wichteg, dass mer ab dem 1. Januar den SSM kënne applizéieren. An, ech mengen, dat ass och esou gewollt.

Voilà, ech sinn och der Meenung, dass d'Zesummespill vum strukturellen Adaptatiounsmechanismus, wéi en am Artikel 222-2 vum Code du travail virgesinn ass, an dem System vun der Indexatioun vun de Gehälter de Caractère adéquat vum Lëtzebuurger Mindestloun garantéiert, soudatt et net néideg ass, sech op aner indikativ Referenzwäerter ze referéieren, déi op internationalem Niveau heefeg benotzt ginn, zum Beispill, et ass virunner scho gesot ginn,

60 % vum Salair median brut a 50 % vum Salair median brut, déi d'Direktiv 2022/2041 nëmmen als Beispiller benotzt respektiv och proposéiert. Wéi gesot, ech si frou, dass mer de Projet de loi haut unanime kënnen stëmmen, fir dass mer dat ab dem 1. Januar och kënnen ëmsetzen.

Villmools merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Aarbechtsminister. Domat wär dann d'Diskussioun zu dësem Projet de loi ofgeschloss.

A mir kéimen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8459. Den Text steet am Document parlementaire 8459⁴.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8459 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 60 Jo-Stëmmen, also keng Nee-Stëmm a keng Abstentioun. De Projet de loi ass also mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl ginn.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Diane Adehm), Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt, Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. André Bauler) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz (par Mme Claire Delcourt), Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel (par M. Yves Cruchten), Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

An da komme mer zum zweete Punkt vun eisem Ordre du jour vun haut, an zwar de Projet de loi 8453 ...

Plusieurs voix | D'Motioun!

M. Claude Wiseler, Président | Mir bleiwe beim éischte Punkt vun eisem Ordre du jour ...

M. Claude Haagen (LSAP) | Et deet mer leed, Här President.

M. Claude Wiseler, Président | Nee, Dir hutt Recht. Et ass ...

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP) | Et kënnt vir!

M. Claude Wiseler, Président | Et kënnt vir, jo.

Motion 1

Also, d'Motioun Nummer 1. Mir hunn nëmmen eng Motioun. Mir huelen déi elo dann duerch. Wëllt den

Auteur vun der Motioun nach eppes dozou soen? Dat ass net de Fall. Da kritt Der duerno d'Wuert, wann Der wëllt.

Ech hu Wuertmeldungen: den Här Weiler, einstweilen. Här Weiler, dann ass et un Iech.

(Interruptions)

Jo, ok, Dir sidd opgeschriwwen.

M. Charles Weiler (CSV), rapporteur | Merci, Här President. Mir waren dach awer e bëssen iwwerrascht iwwert dës Motioun. Ech mengen, d'LSAP huet 14 Joer laang den Aarbechtsminister gestallt, ...

(Exclamations et interruptions)

... 14 Joer Zäit, fir sech ëm d'Ëmsetzung ze këmmern. Or, mir constatéieren, dass dat net gemaach ginn ass.

(Interruptions)

Ech géif awer eng Propos maachen: Vu dass mer och d'Ëmsetzung vun der europäescher Direktiv an der Kommissioun hunn, och schonn den Avis vum Staatsrot doläit, géif ech proposéieren, dass mer se an d'Kommissioun géife verweisen. An ech denken och, dass et evident schéngt, dass mer och hei musse mat de Sozialpartner schwätzen. Ech géif déi Propositionen also maachen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Weiler. Här Goergen, duerno d'Madamm Bernard, duerno den Här Baum.

(Interruptions)

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Den Här Haagen huet vollkommene Recht. Ech hat mer nämlech genau déi selwecht Bemierkung opgeschriwwen, dass et soll an engem Joer sinn. A wann dat elo an d'Kommissioun geet, ass et op d'mannst eng éischt Etapp. An da muss een driwwer schwätzen.

Ech muss soen: Jo, d'LSAP hat 14 Joer de Minister. Mee wann dee Minister heihinner komm ass, deen huet och vill méi laang geschwat an ausféierlech erkläert.

Une voix | Très bien!

(Exclamations)

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Goergen. Madamm Bernard.

(Interruptions)

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Wéi a menger Ried och scho gesot, ënnerstëtze mer déi dote Motioun. A mir huelen natierlech och gären d'Offer un, fir an der Kommissioun driwwer ze schwätzen. Ech mengen, do hu mer eng ganz Rei wichteg Sujeten ze beschwätzen. An all Geleeënheet, fir de Sozialdialog ze féieren, ass eng, déi mer natierlech nëmme kënnen begreissen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Bernard. Här Baum.

M. Marc Baum (déi Lénk) | Merci, Här President. Ech ënnerstëtzen och souwuel d'Philosophie vun der Motioun wéi awer och d'Propositionen vum Spriecher vun der CSV, fir dat heiten an d'Kommissioun ze huelen. Ech mengen och, dass d'Diskussioun mat de Sozialpartner hei de mise wier. Et wier vun dëser Regierung jo dann och emol eppes Neits. Ech wëll awer och drun erënneren, dass et an deem, wat an den Invitte steet, awer och e bëssen eng Komplexitéit huet, firwat och schonn 2019/2020 den deemolegen Aarbechtsminister Kersch gesot huet: Et gëtt en Decalage vun de Chifferen, firwat nämlech d'Propositionen war, och schonn deemools vun der LSAP, fir et vu biannuell op annuell ze maachen. An dat ass en technesche

Problem. An dee musse mer och technesch léisen. Wat awer net heescht, dass en net ze léisen ass. Mee et muss een op dee Wee goen.

An ech géif awer dovir warnen, ze vill eng Analogie mam Pensiounssystem, mam Reajustement vum Pensiounssystem, ze maachen, well deen eebe justement zënter der Reform vun 2012 en Decalage vu véier Joer huet. Dat wëlle mer hei net. An duerfir mengen ech, dass et ganz wäertvoll ass, dass mer dat gemeinsam an der Kommissioun diskutéieren. A mir ënnerstëtzen déi Propositionen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Baum. Här Engelen.

M. Jeff Engelen (ADR) | Jo, merci, Här President. Mir kënnen och dës Motioun ënnerstëtzen. Domadder hu mir kee Problem. Mee et misst ee sech vläicht Gedanken maachen – doriwwer ass an der Kommissioun geschwat ginn –, ob een do net soll awer mat de Joren en Automatismus aféieren. Net dass ëmmer hei an der Chamber muss e Gesetz gestëmmt ginn. An, ech mengen, wa mer do e Gesetz hätten, wat deen Automatismus géif aféieren, wier et warscheinlech vu Virdeel fir eis all, da wier et automatesch. An, ech mengen, wa mer et scho géifen an d'Kommissioun ginn, da solle mer och dee Punkt do vläicht mat bäihuelen.

Merci.

M. Fred Keup (ADR) | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Engelen. Ech gesi soss keng weider Wuertmeldung. Da ginn ech dem Auteur d'Wuert, fir ze reagéieren op dat, wat elo gesot ginn ass. Här Haagen.

M. Claude Haagen (LSAP) | Jo, merci, Här President. Ech ginn dem Här Baum vollkommene Recht, fir ze kucken ... Beim Ajustement par rapport zu den Technicitäten, déi gemaach gi sinn, wat dat deemools och eng Diskussioun, och fir déi heiten Adaptation annuellement ze maachen. Mee dat sinn Technicitäten, dat sinn Techniken, déi mer kënnen berengegen opgrond vun den Zuelen. Well hei musse mer jo awer d'Leit an de Vierdergrond stellen. An dann ass jo ganz kloer, dass et, wann et da beim Ajustement iwwert d'Pensiounen gaang ass, menger Meinung no och hei méiglech wier, dass esou ze adaptéieren, dass et annuellement méiglech ass.

Dofir gesi mir kee Problem, fir dat an d'Kommissioun ze huelen. Ech leeën d'Vertrauen do an de President vun der Aarbechtskommissioun, fir dat esou séier wéi méiglech op den Ordre du jour ze setzen, fir dass mer mat deenen Aarbechte kënnen ufänken. Ech wëll awer vun der Situatioun profitéieren, fir ze soen – an do, mengen ech, hat all Riedner hei Recht –: Dat hei ass am Fong net eng Drëps op e waarme Steen, mee et ass am Fong normal, dass mer dat annuell maachen. Op jidde Fall fir meng Fraktioun.

Da solle mer och iwwert déi europäesch Mindestloundirektiv schwätze mat deenen Upassungen par rapport zum Duerchschnëtssalaire an zum Salair median, fir dass mer awer hei e Package kréien, wou mer net 20-mol musse ploschteren an herno eppes Ganzes erauskréien. Da solle mer dat maachen. Ech mengen, do ass d'Aarbechtskommissioun dee richteg Wee mat dëser Motioun, fir dorobber hinceschaffen. Mir wäerten dat ganz streng – an den Här Spautz weess dat – am A behalen, fir dass mer hei och weiderkommen a fir dass mer och déi richteg Decisiounen huelen. Dofir hu mir kee Problem, fir déi an d'Kommissioun ze verweisen.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Haagen.

Ech ginn dovunner aus, datt mer da kënnen ofstëmme fir de Renvoi an d'Kommissioun an datt mer dat kënne och par main levée maachen.

Vote sur le renvoi de la motion 1 en commission

Wien also domadder d'accord ass, deen hieft d'Hand an d'Luucht.

Ass een dergéint?

Enthält ee sech?

Dat ass net de Fall. Dann ass de Renvoi vun dëser Motion an d'Kommissioun à l'unanimité esou ugeholl.

(La motion 1 de M. Claude Haagen est renvoyée à la Commission du Travail.)

3. 8453 – Projet de loi portant modification de l'article 439 du Code pénal

An da komme mer awer zu deem nächste Punkt vun eiseem Ordre du jour, an zwar dem Projet de loi 8453, enger Ofännerung vum Artikel 439 vum Code pénal. Ech erënneren hei drun, dass dëst e Riedemodell „avec rapport et sans débat“ ass an deemno follgendermoossen opgedeelt ass: De Rapporteur huet 5 Minuten, d'Regierung, wa se wëllt, och 5 Minuten. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Charel Weiler. Här Weiler, et ass un Iech.

Rapport de la Commission de la Justice

M. Charles Weiler (CSV), rapporteur | Merci nach eng Kéier, Här President. Léif alleguer, haislech Gewalt ass eng traureg Realitéit hei zu Lëtzebuerg. Si ka jiddereen treffen: eis Bekannten, eis Frënn oder souguer eis eege Familljememberen.

Als Gesetzgeber hu mer d'Verantwortung, en effikasse rechtliche Kader ze schafen, deen Affer vun haislecher Gewalt schützt a gläichzäiteg der Justiz déi néideg Mëttel gëtt, fir Decisiounen a Strofe mat aller Konsequenz ëmzesetzen an och ze applizéieren. An dëse Projet de loi mécht genee dat.

Zum Kontext: Mam Gesetz vum 27. Juni 2018 gouf de Juge aux affaires familiales agefouert an d'Kompetenze vum President vum Tribunal d'arrondissement, fir Interdictiounen oder Injonctiounen ze spriechen am Fall vu Gewalt am Stot, sinn op de Juge aux affaires familiales iwwerdroe ginn.

Et gouf leider verpasst, den Artikel 439 vum Code pénal dem neie Gesetz och unzupassen. Deemno konnte keng stroferechtlech Sanktiounen op Basis vum genannten Artikel gesprach ginn, déi awer besonnesch wichtigen Sinn am Kontext vun haislecher Gewalt. D'Finalitéit vun dësem Projet de loi ass deemno, den Artikel 439 vum Code pénal ze änneren an un d'Gesetz vum 27. Juni 2018 unzupassen, andeems d'Bezeechnung „président du tribunal d'arrondissement“ duerch „juge aux affaires familiales“ ersat gëtt.

Et ass u sech eng kleng, awer eng ganz wichteg Upassung, déi garantéiert, dass d'Kompetenze vum Richter kloer definéiert sinn an dass d'Affäre vun haislecher Gewalt méi effikass traitéiert kënne ginn.

De Staatsrot souwéi de Parquet général begrëssen an hiren Avisen dës Ännerung ausdrécklech.

Här President, Léif Kollegeinnen a Kollegeen, mir sinn eis bewosst, dass d'Gesetzestexte aleng d'Gewalt am Stot net aus der Welt schafe kënne. Mee se sinn awer e wichtegt Instrument, fir géint d'Täter virzegoen a fir den Affer ze weisen, datt de Rechtsstaat hannert hinne steet.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Ech soen dem Här Weiler villmools Merci fir säi schrëftlechen a fir säi mëndlechen Rapport.

An dann huet d'Regierung d'Wuert, wa se wëllt. Dat schéngt net de Fall ze sinn.

A mir géingen direkt zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8453 kommen. Den Text steet am Document parlementaire 8453³.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8453 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 60 Jo-Stëmme bei kenger Nee-Stëmm a kenger Abstentioun. Dëse Projet de loi ass also mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par Mme Stéphanie Weydert), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Diane Adehm), Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt, Gusti Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. Gusti Graas) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz (par M. Mars Di Bartolomeo), Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel (par M. Yves Cruchten), Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

4. 8446 – Débat d'orientation sur le financement des grands projets d'infrastructure réalisés par l'État

Als nächste Punkt kënnt eng Orientéierungsdebat iwwert déi grouss Infrastrukturprojete vum Staat. D'Riedezäit ass hei nom Modell 1 festgeluecht. Deemno huet d'Rapportrice 30 Minuten, d'CSV 15,5, d'DP 12, d'LSAP 11, d'ADR 7,5, déi verschidde Sensibilitéite jeeeweils 7 an d'Regierung 30. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Emile Eicher, den Här Yves Cruchten, den Här Jeff Engelen, den Här Meris Sehovic an den Här Marc Goergen. An elo huet d'Rapportrice vun der Commission de la Mobilité et des Travaux publics, déi dës Orientéierungsdebat ugefrot huet, d'Madamm Mandy Minella, d'Wuert. Madamm Minella, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

Mme Mandy Minella (DP), rapportrice | Här President, Léif Kollegeinnen a Kollegeen, och zum Schluss

vun dësem Joer befaasse mir eis mat de groussen Infrastrukturprojete vum Staat, déi an den nächste Jore solle realiséiert ginn.

Anescht wéi soss kucke mer dëst Joer an der Chamber exklusiv op Projete, fir déi e Budget vun iwwer 30 Milliounen Euro virgesinn ass, konform mat deem, wat dëst Joer gestëmmt gi war. Dat erlaabt eis, op Investitiounen mat engem méi héije Käschtepunkt méi déif anzegoen, während méi kleng Projete an de spezifesche Kommissiounen behandelt ginn.

Bei de Projeten, déi ech Iech haut virstellen, geet et ëm Infrastrukturen, déi eis alleguer zeguttkommen an eis Liewensqualitéit wäerte verbesseren. Dës Projete gi bekanntlech iwwer verschidde Fonge finanziéiert. An dës Kéier leien eis 19 Projete vir, déi iwwer fënnf Fonge lafen: éischtens de Fonds d'investissements publics administratifs an de Fonds d'investissements publics scolaires mat jeeeweils dräi Projeten, donieft de Fonds des routes mat fënnf Projeten, dann de Fonds du rail mat sechs Projeten an zulescht de Fonds Belval mat zwee Projeten.

Déi verschidden Infrastrukturprojeten decken eng Rei Theemen of, woubäi de Schwéierpunkt, genau wéi d'lescht Joer och, bei der Mobilitéit läit. D'Mobilitéit ass en immens wichtegt Element fir d'Entwécklung vun eiseem Land a gëtt dofir och als Prioritéit substaanzuell mat héijen Investissementen ënnerstëtzt. Fir den Ufuerderung vum der Zukunft gerecht ze ginn, geet et drëms, de Verkéier méi effizient a sécher ze gestalten an d'Infrastrukturen op e moderne Stand ze bréngen.

Gläichzäiteg gëtt natierlech och un aner wichteg Beräicher geduecht, wéi d'Entwécklung, mee och d'Moderniséierung vun eisen ëffentleche Gebaier an Infrastrukturen, fir Lëtzebuerg fir déi kommend Generatiounen opzestellen. D'Investitiounen sti soumat am Dénkscht vun engem méi héijer Liewensqualitéit an Attraktivitéit vum Land.

Dëst bréngt mech op den éischte Volet, deen ech hei uschwätze wollt, nämlech de Fonds d'investissements publics administratifs, deen, wéi gesot, dräi Projete finanziéiert: en administratiiv Gebai zu Miersch, en administrative Komplex um Boulevard Roosevelt an der Stad an en neie Schéissstand fir d'Police am Reckendall.

Am Programm vun der Administratioun vun de Bâtiments publics ass de Bau vun engem neie Bürosgebai virgesinn. Dëst Gebai soll um ale Site vum Agrocenter zu Miersch gebaut ginn an eng Kapazität vu 70 Leit kréien. Dës nei Konstruktioun wäert et dann och erlaben, verschidde staatlech Dénkschter ze regroupéieren.

Weider geet et ëm den administrative Komplex um Boulevard Roosevelt an der Stad. Aktuell besteet de Komplex aus dräi Gebaier, déi sech op der Nummer 33 um Boulevard Roosevelt, Nummer 6, rue de l'Ancien Athénée an 11, rue Notre-Dame an der Stad befannen. De Projet gesäit vir, datt déi dräi Gebaier renovéiert ginn. Zousätzlech soll eng energieetesche Sanéierung vun der Enveloppe vum Gebai virgeholl ginn – also Dieren, Fënsteren, den Daach –, d'Ausschraänerei soll ersat ginn, d'Büro solle restauréiert an ëmorganiséiert ginn, d'sanitär Raimlechkeete musse moderniséiert ginn an d'technesch Installatioun soll à jour gesat bezéiungsweis ersat ginn.

Här President, Léif Kollegeinnen a Kollegeen, et ass och virgesinn, den CNT, also de Centre national de tir vun der Police am Reckendall, ze moderniséieren. De Site besteet aus e puer Gebaier, déi sech souwuel zu Stroosse wéi och am Rollengergronn befannen. Effektiv ass et esou, datt déi meescht Infrastrukturen un hiert Liewenssinn komm sinn a mat Ausnam vum